

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

4.Bhar.176/2023/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2024. február 6. napján tartott tanácsülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az önbíráskodás büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt terheltl ellen indult büntetőügyben a vádlott és a védő másodfellebbezését elbírálva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2023. március 2. napján kihirdetett 1.Bf.736/2022/5. számú ítéletét megváltoztatja.

A vérgyanús szennyeződés lefoglalásának megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Az elsőfokú eljárásban felmerült 288.343.- (kétszáznyolcvannyolcezer-háromszáznegyvenháromezer) forint büntügyi költségből a vádlott köteles 34.243.- (harmincnégyezer-kétszáznegyvenhárom) Ft büntügyi költséget az állam részére megfizetni, míg a fennmaradó büntügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott személyazonosító igazolványának száma: okmányszám1.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Budaörsi Járásbíróság (a továbbiakban: járásbíróság) a 2020. szeptember 18. napján meghozott 2.Bpk.272/2020/3. számú büntetővégzésében terheltl vádlottal szemben önbíráskodás büntettének kísérlete [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 368. § (1) bekezdés] és testi sértés büntette [Btk. 164. § (1) bekezdés]

miatt - halmazati büntetésül - 1 év 6 hónap – végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztést szabott ki azzal, hogy a szabadságvesztést annak végrehajtása esetén börtönben kell végrehajtani, és a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A járásbíróság az eljárás során lefoglalt vérgyanús szennyeződés és szerszámnyél lefoglalását megszüntette és megsemmisítését rendelte el. Emellett a vádlottat 33.233.- Ft büntügyi költség megfizetésére kötelezte.

[2] A büntetővégzéssel szemben terhelt1 vádlott védője törvényes határidőn belül tárgyalás tartását kérte.

[3] A járásbíróság a 2021. február 22. napján megtartott előkészítő ülésen az 1.B.143/2020/6-I.számú végzésével a büntetővégzést hatályon kívül helyezte.

[4] A járásbíróság az 1.B.143/2020/39. számú, 2022. szeptember 23. napján kelt ítéletével terhelt1 vádlottat a Btk. 368. § (1) bekezdésébe ütköző önbíráskodás büntettének kísérlete és a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntette miatt emelt vád alól – bizonyítottság hiánya és jogos védelmi helyzet fennállása miatt – felmentette. Az eljárás során lefoglalt vérgyanús szennyeződés lefoglalását megszüntette és megsemmisítését rendelte el, míg a szerszámnyelet elkobozta. Rendelkezett továbbá az eljárás során felmerült 288.343.- Ft büntügyi költség állam általi viseléséről is.

[5] Az ítélet ellen az ügyész – három munkanap gondolkodási idő fenntartását követően – a vádlott terhére, a vád tárgyává tett mindkét bűncselekményt érintően bűnösség kimondása és büntetés kiszabása érdekében, a szerszámnyél elkobzásának mellőzése, lefoglalásának megszüntetése és megsemmisítése, valamint az eljárás során felmerült büntügyi költség vádlott általi viselésének megállapítása érdekében jelentett be fellebbezést, míg a vádlott és védője az ítéletet tudomásul vették.

[6] Az elsőfokú ítélet ellen bejelentett ügyészi fellebbezést elbíráló Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) a 2023. március 2. napján kihirdetett 1.Bf.736/2022/5. számú ítéletével a járásbíróság ítéletét megváltoztatta, és terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki önbíráskodás büntettének kísérletében [Btk. 368. § (1) bekezdés], valamint testi sértés büntettében [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés]. A vádlottat – halmazati büntetésül – 1 év 6 hónap – végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése esetén a büntetést börtön fokozatban kell végrehajtani, és a terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az eljárás során lefoglalt vérgyanús szennyeződés mellett a szerszámnyél lefoglalását is megszüntette és megsemmisítését rendelte el. Kötelezte továbbá a vádlottat 288.343.- Ft büntügyi költség megfizetésére.

[7] A másodfokú határozat ellen – amelyet az ügyészség tudomásul vett – a vádlott és védője jelentett be fellebbezést a tényállást és az indokolást is támadva teljeskörű felülbírálatot kérve.

[8] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli főügyészség) a felterjesztett ügyiratokkal együtt megküldött BF.332/2023/3. számú átiratában a vádlott javára bejelentett másodfellebbezéseket alaptalannak értékelte. Álláspontja szerint az első - és a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezésre okot adó abszolút vagy relatív eljárási szabálysértést nem vétett.

[9] A tényállást érintően a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlan. A megalapozatlanságot a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja szerint az ügyiratok tartalma alapján, továbbá (helyes) ténybeli következtetés révén kiküszöbölte, és a Be. 593. § (5) bekezdés a) pontjában írtak értelmében ellentétes tényállást állapított meg. Ennek során a Be. 593. § (2) bekezdés alapján a másodfokú bíróság az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelte.

[10] A másodfokú bíróság ügydöntő határozata indokolásának [23] és [41] bekezdéseiben – összegzően – írtak helytállóak, az elsőfokú bíróság úgy a vádlott, mint a sértett és a szemtanúk vallomása hitelt érdemlőségének megállapításakor többszörös logikai hibát vétett, amikor a vallomásokat nem az ügyiratok szerinti tartalommal vette számba és vonta értékelés alá. Így az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt okból is megalapozatlan, mert részben felderítetlen volt.

[11] Átiratában kifejtette azt is, hogy a másodfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 592. § (1) vagy (2) bekezdésében írt hibában, illetve hiányosságban nem szenved, ezért a Be. 619. § (1) bekezdésben írtak szerint a harmadfokú bíróság határozatát arra alapíthatja. A tényállásból okszerűen következik a vádlott bűnössége, a másodfokú bíróság a cselekmények büntetőjogi minősítését is törvényesen állapította meg.

[12] A vádlott vallomásának értékelése körében a másodfokú bíróság ítéletének [36]-[41] bekezdésében írtak szintén helytállóak, azokat álláspontja szerint csak annyival indokolt kiegészíteni, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletének 4. oldalán téves logikai következtetéssel állapította meg azt is, hogy a vádlott a 2021. október 18-ai tárgyalási napon visszatért az eredeti vallomáshoz. A vádlott az első gyanúsított kihallgatásakor valóban úgy fogalmazott, hogy jogos védelmi helyzetben volt, azonban nem ismerte el, hogy a sértettet megütötte volna. A sértett vallomása hitelt érdemlőségének megítélésakor az elsőfokú bíróság szintén logikai hibát vétett, illetve a tanú vallomását az ügyiratok tartalmával ellentétesen vette számba, e körben a másodfokú bíróság ítéletének [49]-[56] bekezdéseiben írtak iratszerűek és helytállóak. Az elsőfokú bíróság továbbá tanú5 tanú vallomásának csupán azon kiragadott részletét értékelte, amely a sértett (verbálisan) indulatos személyiségéről, stílusáról szólt, azonban a vallomást abban a tekintetben teljesen figyelmen kívül hagyta, ami a sértett következetes tanúvallomását megerősítette.

[13] Az ügyészség vélekedése szerint a másodfokú bíróság ugyancsak helytállóan értékelte tanú1 és tanú2 tanúknak az eljárás különböző szakaszaiban tett vallomásaik közötti eltéréseket, amelyeket az elsőfokú bíróság nem ismert fel. Az elsőfokú bíróság emellett az igazságügyi orvosszakértő véleményének értékelése körében is logikai hibát vétett, amikor nem észlelte, hogy a szakértő nem tett, és nem is tehetett olyan ténymegállapítást, hogy a

sértett által állított további bántalmazás nem történt meg. Egyrészt nem szakértői kompetencia annak megállapítása, hogy hány ütés érte a sértettet, másrészt megfelel az ügyiratok tartalmának a másodfokú bíróság azon megállapítása az ítélet [65] bekezdésében, hogy a kórházban kiállított orvosi látlelet és vélemény többrendbeli zúzódás kórismét véleményezett. E megállapításokat az utóbb végzett CT vizsgálat – a védelmi hivatkozással ellentétben – nem cáfolta meg, csupán a vese bevezését nem igazolta.

[14] A másodfokú bíróság jogosan és helytállóan állapította meg a [66] bekezdésben, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete 9. oldalán nem tények alapján, hanem feltételezés révén állapította meg, hogy a vádlott azt követően ütötte meg a sértettet, hogy őt a sértett a szerszámmal fejen ütötte. Az elsőfokú bíróság az ítélet 11. és 12. oldalain – az önbíráskodás büntetének kísérlete vonatkozásában – ugyancsak feltételezések mérlegeléséről adott számot, ami a bizonyítékok törvényes értékeléseként nem vehető számba, e tekintetben a másodfokú bíróság ítéletének [80]-[88] bekezdéseiben írtak mindenben helytállóak.

[15] Jelen esetben tehát a másodfokú bíróság nem a bizonyítékok tilalmazott felülmérlegelését végezte el, hanem az elsőfokú ítélet részleges megalapozatlanságát küszöbölte ki, ezzel összefüggésben pedig törvényesen értékelte a bizonyítékokat az elsőfokú bíróságtól eltérően.

[16] A másodfokú bíróság a törvénynek megfelelően rögzítette a halmazati büntetés tételkeretét és az irányadó középértéket, valamint a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőket jórészt helytállóan vette számba, azzal, hogy a vádlott javára igen kis súllyal ugyan, de tovább enyhít, hogy az egyik cselekménye kísérleti szakban maradt.

[17] A szabadságvesztés kiszabása törvényes, tartamának meghatározásakor a másodfokú bíróság az ítélete [100] bekezdése szerint a büntetéskiszabási körülmények körültekintő mérlegelését végezte el. Helyesen döntött a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztéséről, a próbaidő hossza is méltányos.

[18] A 8/2015. (IV. 17.) AB határozat értelmében a másodfokú bíróságnak hivatalból kellett volna vizsgálnia az előzetes mentesítés lehetőségét. Jelen ügyben a vádlott személyi körülményei kedvezőek, azonban az erőszakos jogérvényesítés, a bűncselekmények jellege és tárgyi súlya, a bűnösség foka mégsem teszi azt a feltételezést megalapozottá, hogy a társadalom védelme nem igényli az elkövető személyére háruló, a büntetett előéletéhez fűződő hátrányos következményeket. Erre tekintettel a terhelt előzetes mentesítésben részesítése nem indokolt.

[19] A vérgyanús szennyeződést érintően a másodfokú bíróság érintetlenül hagyta az elsőfokú bíróság rendelkezéseit. Az ügyiratok alapján azonban megállapítható, hogy a vérgyanús szennyeződés lefoglalásáról a nyomozó hatóság a szemle során nem határozott (13010/14811/2019. id. számú jegyzőkönyv 12. oldal), és arra később sem került sor. Ebből következően ezen le nem foglalt bűnjel lefoglalásának megszüntetésére nem is kerülhet sor, a megsemmisítését a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V. 8.) IM-BM-PM együttes rendelet (továbbiakban: Rendelet) 50. § (1a) bekezdése alapján lehet elrendelni. A bűnjel fogalmába ugyanis a

Rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja alapján beletartoznak a le nem foglalt dolgok is, míg a Be. 320. § (2) bekezdése szerinti rendelkezés csak a lefoglalt dolgokra vonatkozhat. Erre figyelemmel a le nem foglalt vérgyanús szennyeződés lefoglalásának megszüntetésére vonatkozó rendelkezés mellőzése szükséges.

[20] Az ügyészség hivatkozása szerint az eljárás során beszerzett igazságügyi pszichológus szakértő véleményt sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem vonta értékelési körébe, azaz a tényállás és a büntetőjogi felelősség megállapításánál nem vette figyelembe, ezért az ezzel összefüggésben felmerült bűnügyi költség viselésére a vádlott nem kötelezhető, azt az állam viseli.

[21] Mindezekre figyelemmel a fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Bf.736/2022/5. számú ítéletét a bűnjelre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezések tekintetében változtassa meg, a vádlott személyazonosító igazolványának számát pontosítsa, egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

[22] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában a szóban bejelentett fellebbezését változatlan tartalommal fenntartotta. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdésének a), c) és d) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlan.

[23] A történeti tényállás megállapítása során a törvényszék tévesen vetette el a vádlott védekezését és vette alapul a sértetti vallomást. Míg a terhelt mindvégig következetesen, őszintén és ellentmondásoktól mentesen tagadta a bűncselekmény elkövetését, a sértett az eljárás folyamán ellentmondásos és következetlen vallomásokat tett a sérülés elszenvedésének helyére és idejére vonatkozóan is. A másodfokú bíróság tévesen vetette el tanú1 és tanú2 tanúk vallomásainak érdemi részét a vádlottal fennálló (vélt) kapcsolatuk okán, holott a rendelkezésre álló adatokból nem lehet szorosabb, vagy mélyebb kapcsolatra következtetni. A törvényszék a sértett felnagyított és ellentmondó nyilatkozatait a konfliktusból eredő tudatszűkült állapottal indokolta, ugyanezt azonban a terhelt esetében elmulasztotta értékelni, holott a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján aggálytalanul megállapítható, hogy a sértett egy szerszámnyéllel fejbe ütötte a vádlottat.

[24] A másodfokú bíróság akkor is tévedett, amikor megállapította, hogy a konfliktust a vádlott kezdeményezte, melynek hátterében a vádlott jogos vagy jogosnak vélt követelése állt. Sérelmezte, hogy ebben a körben a törvényszék nem vette figyelembe tanú1 tanú tárgyaláson tett vallomását, pedig a tanú vallomása módosításának okáról érdemi és elfogadható magyarázatot adott. Az eljárás anyagává tett iratokból megállapítható, hogy a sértett teljes egészében kifizette a vádlott által végzett szigetelési, színezési munkák díját a vádlottnak, így közöttük elszámolási vita nem állt fenn. Ezt támasztja alá Ábrahám Levente tanú és a sértett tárgyalási vallomása is.

[25] A másodfokú ítélet [57] bekezdésében a törvényszék helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy a sértett volt támadott pozícióban. Ezt ugyanis tanú1, tanú2, tanú3 és tanú5 tanúk vallomása sem támasztja alá. A törvényszék akkor is tévedett, amikor tanú4 tanú nyomozati vallomása alapján megállapította, hogy a vádlott elszámoltatási célból „állt rá” a

sértett gépkocsijára. Ez ugyanis sem tanú4 tanú tárgyalási vallomásaival, sem tanú6 tanú vallomásaival nincs összhangban.

[26] A törvényszék iratellenesen állapította meg, hogy a cselekmény következtében a sértett több sérülést is szenvedett, holott szakértő1 igazságügyi szakértő egyértelműen nyilatkozott arra, hogy a sértett előadásából csupán egyrendbeli ökolütés fogadható el. Emellett tanú1, tanú2, tanú3 és tanú6 tanúk vallomásából egyértelműen megállapítható az is, hogy a tanúk kizárólag a vádlotton láttak sérülést, a sértetten nem.

[27] A védő álláspontja szerint a járásbíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a terhelt jogos védelmi helyzetben cselekedett, így helytállóan döntött a vádlottnak – a testi sértés büntette miatt emelt vád alóli – felmentéséről, míg az önbíráskodás büntettének kísérlete miatt a bizonyítottság hiányában történt felmentéséről.

[28] Arra az esetre, amennyiben az ítéltábla nem osztaná a felmentésre irányuló védelmi álláspontot, a védő indítványozta, hogy a vádlott javára feltárt enyhítő körülmények nagyobb számára és nyomatékára figyelemmel, a harmadfokú bíróság alkalmazzon a vádlottal szemben pénzbüntetést, melynek megfizetésére biztosítson részletfizetési kedvezményt.

[29] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezések elintézésére tanácsulást tűzött ki a Be. 621. § (2) bekezdése szerint, miután a másodfokú ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést és nyilvános ülés kitűzését az érintettek nem indítványozták.

[30] A védelmi fellebbezések nem alaposak.

[31] A Be. 615. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés a) pontja alapján a harmadfokú eljárás lefolytatásának törvényes feltételei fennálltak, ugyanis a másodfokon eljáró törvényszék a járásbíróságával ellentétes döntést hozott, amikor az elsőfokon felmentett vádlott bűnösségét megállapította.

[32] A harmadfokú eljárásban az ítéltáblának a Be. 618. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai szerint felül kellett bírálnia a másodfokú ítéletnek a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, illetve azon rendelkezését, ill. részét, amelyet a járásbíróság ítéletének a sérelmezett döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett. A Be. 618. § (1) bekezdés b) pontja alapján továbbá az első- és másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül kell felülbírálni, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

[33] Az ítéltábla az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárás törvényességének vizsgálata során megállapította, hogy a járásbíróság és a törvényszék ítéletének a Be. 625. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését, és a büntetőeljárásnak a Be. 607. § (1) bekezdése szerinti megszüntetését megalapozó ok nem áll fenn.

[34] Megállapítható az is, hogy az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárásban nem történt olyan, a Be. 608. § (1) bekezdés a-d) és f) pontjaiban írt abszolút eljárási szabálysértés sem,

amely a Be. 625. § (2) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését és a törvényszék, ill. a járásbíróság új eljárásra utasítását indokolná.

[35] A felülbírálat terjedelmére vonatkozóan a Be. – a tényállásához való kötöttségre, illetőleg a megalapozatlanság kiküszöbölésére vonatkozó szabályok körében – további előírásokat is tartalmaz.

[36] A Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[37] A harmadfokú bírósági eljárásban nincs helye bizonyításnak [Be. 619. § (2) bekezdés].

[38] Ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett döntés tekintetében megalapozatlan, és a helyes tényállás az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés, az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást kiegészíti, illetve helyesbíti, ill. a másodfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapíthat meg, ha a vádlott felmentésének vagy részbeni felmentésének, vagy az eljárás megszüntetésének vagy részbeni megszüntetésének van helye [Be. 619. § (3) bekezdés].

[39] A törvényszék a másodfokú eljárásban okszerűen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a járásbíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjai alapján részben megalapozatlan, mivel az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás részben ellentétes az ügyiratok tartalmával, valamint a járásbíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. A törvényszék a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor a bizonyítás anyagát képező iratok tartalma és ténybeli következtetés alapján – a Be. 593. § (1) bekezdésének c) pontjára, a Be. 593. § (2) bekezdésére és a Be. 593. § (5) bekezdés a) pontjára figyelemmel – a megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében a járásbíróságtól részben elérően állapította meg a tényállást.

[40] Az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját a tekintetben, hogy a tényállás részben felderítetlennek minősül, ha egy releváns bizonyítékforrás hitelt érdemlőségének megállapításakor követ el logikai hibát a bíróság, erre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt okból is részben megalapozatlan.

[41] Az ítéltábla a törvényszéknek a megalapozatlanság kiküszöbölése körében kifejtett tevékenysége kapcsán az alábbi büntetőeljárásjogi rendelkezésekre és az ítélkezési gyakorlatban precedensjellegű döntésekre mutat rá.

[42] A másodfokú bíróság főszabály szerint a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja [Be. 591. § (1) bekezdés]. A tényálláshoz kötöttség elvi

indokát a bizonyítékok értékelésére vonatkozó törvényi rendelkezések adják, amelyek szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs a törvényben előre meghatározott bizonyító ereje. A bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg [Be. 167. § (3) és (4) bekezdése]. E szabályozás biztosítja a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelését, illetőleg védi az elsőfokú bíróság mérlegelését.

[43] A Be. kivételesen engedi meg az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól való eltérést, mégpedig csakis abban az esetben, ha az ítélet megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le [Be. 591. § (1) bekezdés]. Az eltérő tényállás megállapításának alapvető feltétele, hogy az első fokon meghozott ítélet tényállása nem megalapozott.

[44] A megalapozatlanság mértéke (teljes vagy részbeni) más-más jogkövetkezésménnyel jár.

[45] Az elsőfokú ítélet teljes egészében megalapozatlan, ha az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényállást vagy a tényállás teljes egészében felderítetlen [Be. 592. § (1) bekezdés a), b) pont]. Teljes megalapozatlanság esetén a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú ítéletet, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja [Be. 610. §]; ilyen esetben tehát az elsőfokú ítélet másodfokú bíróság általi korrekciójára nincs törvényes lehetőség

[46] Részben megalapozatlan az ítélet, ha az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, a tényállás részben felderítetlen, a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával vagy az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett [Be. 592. § (2) bekezdés a)-d) pont].

[47] Csak részbeni megalapozatlanság esetén kerülhet sor a tényállás kiegészítésére (ez a hiányzó ténymegállapítás pótlását jelenti) vagy helyesbítésére (a meglévő ténymegállapítás módosítása vagy mellőzése), amely történhet az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás útján [Be. 593. § (1) bekezdés a) pont]. A kiegészítés, helyesbítés csak a meglévő tényállásba illeszkedő ténymegállapítást eredményezhet, attól eltérőt semmiképpen.

[48] A másodfokú bíróság az ítélet részbeni megalapozatlanságát oly módon is kiküszöbölheti, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy az ügyészség által indítványozott bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapításával az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét állapítja meg [Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja]. Ha a másodfokú bíróság az ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölése során – a helyes tényállás érdekében felvett bizonyítás, az ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján – az elsőfokú bíróságétól eltérő tényeket állapít meg, az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelheti [Be. 593. § (2) bekezdés első mondat]. A másodfokú bíróság nem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság által

megállapított tényrel össze nem függő, valamint a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat [Be. 593. § (2) bekezdés másik mondat].

[49] Lényeges, hogy az eltérő tényállás megállapításának alapvető feltétele a tényállás megalapozatlansága (BJD 8349).

[50] A részbeni megalapozatlanság esetén a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a helyesbített, kiegészített, illetve az eltérően megállapított tényállás alapján bírálja felül [Be. 593. § (3) bekezdés].

[51] Az EBH2019.B.9. számon közzétett határozatban a Kúria által kifejtettek szerint a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az elsőfokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, a felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a helyes ténybeli következtetés levonása nem a felülmérlegelés tilalma alá esik, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, abban az esetben, ha az így módosult eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vagy a bűnösnek kimondott vádlott felmentéséhez vezethet.

[52] Jelen ügyben a másodfokon eljáró törvényszék a járásbíróság által megállapítottól eltérő tényállás megállapításával nem sértette meg a felülmérlegelési tilalmat, amely csak megalapozott tényállás esetén irányadó. A törvényszéknek nem lett volna lehetősége eltérő tényállás megállapítására, ha a járásbíróság a Be. 167. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően értékeli a beszerzett bizonyítékokat, ténybeli következtetései logikusak és helyesek, ill. a tényállás nem szenved több okból is részbeni megalapozatlanságban.

[53] Jelen esetben a törvényszéknek nemcsak lehetősége, de kötelessége is volt a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése, amely végeredményét tekintve eltérő tények megállapításához vezetett.

[54] Az ítéltábla a Be. 619. § (3) bekezdés alapján a másodfokú bíróság által megállapított tényállást (másodfokú ítélet [33] bekezdés) az alábbiak szerint pontosítja, ill. egészíti ki:

- sértett1 sértett terhelt1 vádlott egy rendbeli ökölütése következtében a bal oldali szemüreg csontjainak darabos törését, a bal oldali szemüreg belső falának törését és a bal felső szemhéj, szemgödör zúzódását szenvedte el, amely sérülések gyógytartama - a törésre tekintettel - nyolc napon túli, ténylegesen kb. hat hét. Emellett a sértettnél a vádlott bántalmazásának következtében nyolc napon belül gyógyuló koponya zúzódás, hát zúzódás, bal oldali hasfali zúzódás és haemoptoe (vérköpés) keletkezett.

[55] Az ítéltábla megállapította, hogy egyebekben a másodfokú ítéletben rögzített tényállás megalapozott, mert felderített, hiánytalan, irathű és helytelen ténybeli következtetésektől mentes, így azt a harmadfokú felülbírálat során irányadónak kellett tekinteni [Be. 619. § (1) bekezdés].

[56] A másodfokú bíróság megfelelően járt el, amikor a rendelkezésre álló iratok tartalma alapján a vádlotti vallomást az elsőfokú bíróságétól eltérően értékelte. E körben az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját is, mely szerint az elsőfokú bíróság azt is téves logikai következtetéssel állapította meg, hogy a terhelt a 2021. október 18-ai tárgyaláson visszatért az eredeti vallomásához. A terhelt ugyanis az első gyanúsított kihallgatásakor valóban arra hivatkozott, hogy jogos védelmi helyzetben volt, a sértett megütésének tényét azonban a nyomozati szakban mindvégig tagadta. A másodfokú bíróság helytállóan mutatott rá a vádlotti vallomás következetlenségére az ügy elbírálása szempontjából egyik legrelevánsabb körülmény (megütötte -e a sértettet) tekintetében. E körben megállapítható, hogy a terhelt az első gyanúsított kihallgatásánál úgy nyilatkozott, hogy nem követte el a bűncselekményt, mert jogos védelmi helyzetben volt, egyebekben azonban vallomást nem tett. (2019. december 13.) A terhelt a 2020. január 24. napján kelt írásbeli vallomásában is következetesen állította, hogy a sértettet nem bántalmazta. Így a sértett „*késes támadásával*” összefüggésben leírta, hogy biztos abban, hogy ekkor nem ütötte meg a sértettet, a sértett fahusángos ütésével összefüggésben is úgy fogalmazott, hogy biztos abban, hogy ekkor sem verte meg a sértettet, majd összegzésként is úgy fogalmazott, hogy nem tudja, hogy a sértettet ki verte meg és mikor, de az biztos, hogy ő nem bántotta. Folytatólagos gyanúsított vallomásában (2020. március 9.) – a gyanúsítás szövegének kiegészítését követően – is azt állította, hogy nem követett el bűncselekményt, a gyanúsításban foglaltak nem fedik a valóságot. A terhelt a bántalmazás tényét a 2021. február 22-ei előkészítő ülésen és a 2021. április 26-ai tárgyaláson sem ismerte el. A 2021. június 30. napján megtartott tárgyaláson fenntartotta az írásbeli vallomását, de újabb vallomást nem kívánt tenni. A sértett kihallgatását követően azonban úgy nyilatkozott, hogy hajlandó a védő és a bíróság kérdéseire is válaszolni. Ekkor kérdésre továbbra is azt vallotta, hogy nem bántalmazta a sértettet, és elképzelni sem tudja, hogy mitől keletkezett a sértett sérülése. A sértett kezét ugyan lefogta, de őt nem ütötte meg. Előadta, hogy a sértett máshol szerezhetette a sérülését, mivel amikor találkoztak a Tüzép telepen, a sértett azt mondta, hogy „*ma már a második balfasszal találkozok.*” Így elképzelhető, hogy a sértett előtte valaki mással is verekedett. A másodfokú bíróság helytállóan idézte, hogy a terhelt csak a 2021. október 18-ai tárgyaláson vallotta azt, hogy lehetséges, hogy amikor őt a sértett a fahusánggal megütötte, védekezésből ő is megütötte a sértettet. Elképzelhetőnek tartotta továbbá, hogy a sértett ekkor sérült meg, bár ő sérülést nem látott rajta. Ügyészi kérdésre azt válaszolta, hogy abban az állapotában, ha akart volna sem tudott volna nagyot ütni. A 2022. április 27-ei tárgyaláson továbbra is fenntartotta, hogy védekezésből ütött, azonban korábbi vallomását azzal egészítette ki, hogy azért ütötte meg a sértettet, mert félt, hogy a sértett újból meg fogja ütni, majd úgy fogalmazott, hogy „*nyilván, amikor megütött, én is megütöttem.*” Majd a terhelt a 2022. június 3-ai tárgyaláson először úgy fogalmazott, hogy „*valószínű*”, hogy megütötte a sértettet, majd ismételt kérdésre elismerte az ütés tényét azzal, hogy önvédelemből cselekedett.

[57] A másodfokú bíróság tehát helyesen mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság a vádlotti vallomás értékelésénél a vallomás következetlenségének nem tulajdonított kellő jelentőséget.

[58] A másodfokú bíróság arra is helytállóan hivatkozott, hogy a terhelt azon vallomását, mely szerint ő az irodában nem dulakodott a sértettel, tanúvallomások cáfolják. Az ítéltábla a terhelt védekezésével összefüggésben megjegyzi még, hogy azt a körülményt, hogy a sértett a fahusángos támadást megelőzően késsel is rátámadt, más bizonyíték nem támasztja alá.

[59] A másodfokú bíróság logikus és ésszerű magyarázatát adta annak is, hogy tanú tanú tekintetében miért a tanú nyomozati vallomását vette figyelembe a tényállás megállapítása során. A tanú a cselekmény napján (2019. július 18.) került kihallgatásra, amikor egyértelműen úgy fogalmazott, hogy a vádlott mondta a sértettnek, hogy adja meg a pénzét, amire a sértett nem felelt, és ezt követően már csak arra lett figyelmes, hogy a vádlott és a sértett az irodában dulakodnak egymással. A tanú a 2021. június 30-ai tárgyaláson beszámolt egy előzményi történetről, majd a nyomozati vallomásának elé tárását követően úgy nyilatkozott, hogy biztos, hogy fordítva volt a tartozás dolog, mert a cselekményt megelőző egy-két hónappal a sértett követelt a vádlottól pénzt. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban az előzményi történet befolyásoló erejére akkor lehetne alappal hivatkozni, ha a tanú a nyomozati szakban az előzményekkel egyezően azt vallotta volna, hogy a sértett követelt pénzt a vádlottól. A tanú azonban a nyomozás során a tartozás tekintetében a két eseményről – az előzményről és a 2019. július 18-án törtétekről – eltérő módon számolt be, tehát nyilvánvalóan semmilyen formában nem befolyásolták őt a korábbi események. Másrészt a tanú a tárgyaláson nem azt mondta, hogy a tartozásos dologra fordítva *emlékszik*, hanem azt, hogy az előzményeket összerakva gondolja úgy, hogy fordítva történt a dolog. Megjegyzést érdemel továbbá, hogy a tanú a tárgyaláson szinte rögtön finomított a vallomásán, amikor a nyomozati vallomása kapcsán azt vallotta, hogy „*nem mondom, hogy nem úgy volt, csak nem vagyok benne biztos*”, majd úgy fogalmazott, hogy nem tudja, hogy ki tartozott kinek. A tanú tárgyalási vallomása tehát semmiképpen nem alkalmas arra, hogy a pénztartozás tekintetében ésszerű kétségeket ébresszen a tanú nyomozati vallomásának hitelessége iránt.

[60] A másodfokú bíróság a sértett vallomásának értékelésénél helytállóan vette figyelembe, hogy a sértett az eljárás során több alkalommal és igen részletesen tett vallomást, ennek ellenére vallomásai az ügy szempontjából releváns körülmények tekintetében mindvégig következetesek voltak, és a sértett részéről az őt ért bántalmazás felnagyítása, és annak esetleges eltúlzása a sértett szavahihetősége körében nem ébresztett kétségeket. A törvényszék helyesen tulajdonított jelentőséget annak is, hogy bár a sértett nem volt köteles önmagára terhelő vallomást tenni, mindvégig elismerte, hogy a vádlott sérülését ő okozta.

[61] A védő kifogás tárgyává tette, hogy a sértetti vallomás nem volt következetes a tekintetben, hogy a sértett a tényállásban rögzített sérülését mikor és hol szenvedte el. E körben megállapítható, hogy a sértett a cselekményhez legközelebbi időpontban, 2019. július 19. napján tett vallomásában azt vallotta, hogy a bal szemüregét a vádlott az irodában találta el, mert akkor érezte, hogy valami lett a szemével. A 2020. március 9. napján történt szembesítés során azt állította, hogy a vádlott kezdeményezte a tettelegességet, amikor őt ököllel oldalról megcsapta, és ekkor törhetett el az orbita csontja. A sértett a 2021. június 30-ai tárgyaláson is úgy nyilatkozott, hogy amikor a terhelt rákérdezett arra, hogy mi van a pénzzel, oldalról, ököllel, nagy erővel megütötte a bal arcát. Vallomásának végén bírói kérdésre valóban úgy nyilatkozott, hogy lehetséges, hogy az első ütéstől tört el a csontja, de az is lehet, hogy törést a harmadik, vagy akár az utolsó ütés okozta. A tárgyalási szakban ezt pontosan már nem tudta megmondani, hiszen állítása szerint védekezés közben nem ezzel volt elfoglalva. Az ítéltábla ennek kapcsán rámutat, hogy a sértett az eljárás folyamán mindvégig következetesen állította, hogy kizárólag a terhelttel került tetteleges konfliktusba, akitől több ütés is kapott, és a bántalmazás a Tüzép telepen belül több helyszínen is zajlott. Erre figyelemmel az ítéltábla álláspontja szerint nem várható el a sértettől, hogy vallomásában - különösen a tárgyaláson, több hónappal az esemény után történt kihallgatása alkalmával - aprólékosan felidézze, hogy melyik ütés pontosan hol, melyik testrészén találta el, illetve, hogy konkrétan melyik ütés okozta a tényállásban rögzített törést.

Ennek ellenére megállapítható, hogy a sértett lényegét tekintve e körben is következetesen nyilatkozott, hiszen a törési sérülés elszenvetését a konfliktus kezdeti szakaszára tette, másrészt – ahogyan arra a törvényszék is helyesen utalt – a sértett a tárgyaláson fenntartotta a nyomozati vallomását, hiszen akkor frissebbek voltak az emlékei. A védő érvelésével szemben tehát a sértett vallomásában e tekintetben sem állapítható meg olyan következetlenség, amely miatt vallomása ne lenne elfogadható.

[62] A másodfokú bíróság az ítélet [57]-[59] bekezdésében meggyőző érvekkel támasztotta alá a sértett „*támadott*” pozícióját. A leírtakon túl tanú1 tanú nyomozati vallomásából kiemelendő az is, hogy miután észlelte, hogy az irodában kezdődő „*balhé*” kint folytatódik, kiment az irodából, az egymásba gabalyodó vádlottat és sértettet szétszedte, majd annak ellenére, hogy látta, hogy „*terhelt1 fejéből ömlik a vér*”, mégis a vádlottat szólította fel a cselekmény abbahagyására. tanú2 tanú a nyomozás során a sértettel egyezően a felek közötti vitából arra következtetett, hogy a sértett tartozik a vádlottnak, ennek ellenére mégis azt vallotta, hogy szerinte a sértett kezdte a vitát, ő volt a támadó, míg a vádlott védte magát, bár állítása szerint a verekedés kezdetét nem látta. A tanú tehát már a nyomozati szakban sem a sértetti vallomással egyezően adta elő a történeteket, mégis azt állította, hogy amikor a konfliktust követően a sértett visszatért az üzletbe, látszott rajta, hogy fél és zaklatott állapotban van.

[63] A másodfokú bíróság helyesen értékelte tanú4 tanú vallomását is a sértett elszámoltatása tekintetében. A tanú azon nyomozati vallomását, mely szerint a vádlott „*ráállt*” a sértett gépkocsijára, a sértetti vallomás mellett tanú1 tanú nyomozati vallomása is alátámasztja. A tanú ugyanis azt vallotta, hogy az irodai konfliktust követően a vádlott és a sértett ellenkező irányba mentek, így a vádlott előre, a szürke Mercedes terepjárójához, a sértett pedig hátra távozott a megvásárolt árujához, ahova már korábban odaparkolt a Skodájával. Egyértelmű tehát, hogy a vádlott nem akkor érkezett gépkocsijával a telepre, amikor „*ráállt*” a sértetti gépjárműre, így annak oka a parkoló helyek hiánya nem lehetett, hanem a terhelt az eredeti parkolási helyét megváltoztatva hajtott oda gépkocsival a sértetti gépjárműhöz. tanú4 tanú ezzel összhangban a nyomozati szakban azt is elmondta, hogy a „*ráállást*” követően a sértett rá is szólt a vádlottra, hogy álljon el az útjából.

[64] tanú5 tanú vallomásának értékelése körében az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyész érvelését, mely szerint az elsőfokú bíróság akkor is logikai hibát vétett, amikor a tanú vallomásából kizárólag azt a kiragadott részt értékelte, amely a sértett indulatos stílusára és személyiségére vonatkozott. Az ítéltábla is egyetértett azzal, hogy ezen tanú vallomása egyebekben a sértett következetes vallomását megerősítette. A tanú ugyanis a 2021. szeptember 22-ei tárgyaláson elmondta, hogy a sértett egyszer, amikor megverték, a kórházból hívta fel őt, és talán mintha azt is mondta volna, hogy pénzt követeltek tőle. A tanú szerint a pénzkövetelés lehetett az oka a verekedésnek, mert a sértett azt mondta, hogy amit jogszerűnek tartott, azt kifizette, de többet nem. A sértett azt is mondta, hogy őt aztán megverhetik, nem fog fizetni, és ha azt gondolták, hogy veréssel fizetésre kényszerítik, akkor rosszul gondolták.

[65] A másodfokú bíróság helyesen értékelte szakértő1 igazságügyi orvosszakértő véleményét. A szakértői vélemény a tekintetben, hogy a sértett az orbita törést egy rendbeli

tompá, közepes mértéket meghaladó direkt erőbehatásra szenvedte el, a sértetti vallomást alátámasztja, míg a vádlott vallomásával – az ütés erejét tekintve – nincs összhangban.

[66] Az a körülmény azonban, hogy orvosszakértőileg csak egy rendbeli öklütés volt igazolható, nem jelenti azt, hogy a sértettet kizárólag egy rendbeli erőbehatás érte. Az erőbehatás irányultságától, helyétől, erejétől, a sértett védekezésétől függően ugyanis egyrészt nem feltétlenül szükséges, hogy az erőbehatás külsérelmi nyommal járjon, másrészt az sem, hogy a sértettnél – esetlegesen egy súlyosabb sérülés mellett – érzékelhető panaszokat okozzon. Jelen esetben azonban a sértett a bal szemgödör sérülésén kívül más testtájékokat is panaszkodott, és e körben a másodfokú bíróság az ítélet indokolásában helytállóan állapította meg, hogy a sértett sérülései vonatkozásában kiállított orvosi látlelet és vélemény is több sérülést rögzít.

Így a bal oldali szemüreg csontjainak darabos törése, a bal oldali szemüreg belső falának törése, a bal felső szemhéj, szemgödör zúzódása mellett koponya zúzódást, hát zúzódást, bal oldali hasfali zúzódást, valamint vérköpetést. Erre figyelemmel az ítéltábla indokoltnak tartotta a másodfokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítését a látlelet tartalmával.

[67] Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett a törvényszék okfejtésével abban a körben is, hogy a terhelt vonatkozásában a jogos védelmi helyzet miért nem állapítható meg. A másodfokú bíróság megállapításai megfelelnek az ügyiratok tartalmának, koherens és logikai hibáktól mentes következtetéseken alapulnak.

[68] A fentiek alapján a törvényszék okszerűen állapította meg a vádlott bűnösségét a tényállásban írt cselekményben, és a bűncselekményt is törvényesen minősítette.

[69] Az ítéltábla a büntetés kiszabásával összefüggésben az alábbi jogszabályi rendelkezésekre mutat rá.

[70] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §].

[71] A büntetést a Btk.-ban meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés].

[72] Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke az irányadó. A középérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele [Btk. 80. § (2) bekezdés]. Ha a törvény a büntetés kiszabása esetén a Különös Részben meghatározott büntetési tételek emelését írja elő, a (2) bekezdésben meghatározott számítást a felemelt büntetési tételekre tekintettel kell elvégezni [Btk. 80. § (3) bekezdés].

[73] Bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni [Btk. 81. § (1) bekezdés]. Ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó

szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési tétel felével emelkedett, de nem érheti el az egyes bűncselekményre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát [Btk. 81. § (3) bekezdés].

[74] Jelen ügyben a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a vádlottal szemben kiszabható büntetés tételkerete egy évtől hét és fél évig terjedő szabadságvesztés, míg a középérték négy év három hónap.

[75] A büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú Büntető Kollégiumi vélemény (a továbbiakban: 56. BK vélemény) is rögzíti, hogy a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő (összefoglalóan a büntetést befolyásoló) körülmények a büntetést alakíthatják. A büntetést befolyásoló körülményeket nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem az enyhítő és súlyosító körülmények száma, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[76] A törvényszék a büntetéskiszabás körében figyelembe vehető körülményeket helyesen tárta fel és megfelelően értékelte, azok valóban csak annyiban szorulnak kiegészítésre, hogy további enyhítő körülmény az önbíráskodás büntette kísérleti szakban maradása.

[77] A másodfokú bíróság törvényesen döntött a szabadságvesztés büntetés alkalmazásáról, annak tartama összhangban áll a cselekmény tárgyi súlyával, a terhelt társadalomra veszélyességével és a büntetés kiszabása körében felmerült súlyosító és enyhítő körülményekkel. A szabadságvesztés tartamának enyhítésére, illetve enyhébb főbüntetés alkalmazására az ítéltábla nem látott lehetőséget. A törvényszék megalapozottan jutott arra a következtetésre is, hogy a terhelttel szemben kiszabott büntetés annak végrehajtása nélkül is eléri célját, így a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztése indokolt.

[78] Mivel a másodfokú bíróság elmulasztotta, a szabadságvesztés büntetés felfüggesztésére figyelemmel az ítéltábla a 8/2015. (IV. 17.) AB határozat értelmében vizsgálta az előzetes mentesítés lehetőségét.

[79] A büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli előzetes mentesítés kivételes, mérlegelésen alapuló, rendkívüli jellegű intézkedés. A felfüggesztés feltételeinek fennállása nem jelenti automatikusan az érdemesség meglétét is. Az ítélezési gyakorlat szerint az érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni [BJD 9986.], de jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is [BH1983.221.]. A bíróság által a büntetés kiszabása körében már értékelt, és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését alátámasztó körülmények az érdemességet megalapozhatják [BJD 8779.], de egyben ki is zárhatják. A már értékelt körülményeknek az érdemesség vizsgálata során történő ismételt figyelembevétel tehát a kétszeres értékelés tilalmát nem sérti. Kétségtelen, hogy az eljárás folyamán feltárt adatok szerint a terhelt személyében rejlő okok (a terhelt

életvitele, életvezetése) kedvezőek, azonban a bűncselekmények tárgyi súlyát, erőszakos jellegét, halmazatát, az elkövetés módját figyelembevéve az ítéltábla nem látott lehetőséget az előzetes mentesítés alkalmazására. Az ítéltábla álláspontja szerint továbbá e jogintézmény alkalmazásánál jelentősége van a bűnösség belátására irányuló készségnek is, és bár ezen körülmény nem előfeltétele az előzetes mentesítésnek, az érdemesség megállapításánál ennek értékelését sem lehet figyelmen kívül hagyni.

[80] A törvényszék ítéletének a szabadságvesztés utólagos elrendelése esetére a büntetés végrehajtási fokozatára és a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezései törvényesek.

[81] A vérgyanús szennyeződéssel kapcsolatban az ítéltábla osztotta a fellebbviteli főügyészség érvelését. Az ügyiratok tartalma alapján valóban megállapítható, hogy a vérgyanús szennyeződés lefoglalásáról a nyomozó hatóság nem rendelkezett, így a le nem foglalt bűnjel lefoglalásának megszüntetésére a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontja alapján nem kerülhet sor. A bűnjel megsemmisítésének jogszabályi alapja a Rendelet 50. § (1a) bekezdése. Erre figyelemmel a vérgyanús szennyeződés lefoglalásának megszüntetésére vonatkozó rendelkezést a harmadfokú bíróság mellőzte.

[82] Az ítéltábla a tekintetben is osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját, hogy mivel az eljárás folyamán beszerzett igazságügyi pszichológus szakértői véleményt egyik bíróság sem vonta értékelési körébe, az ezzel összefüggésben felmerült bűnügyi költség viselésére a vádlott nem kötelezhető, így azt az állam viseli. [Be. 574. § (3) bekezdés]

[83] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla – a Be. 621. § (2) bekezdése szerint tanácsulésen – a fellebbezésekkel támadott másodfokú ítéletet a Be. 624. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 623. §-a értelmében helybenhagyta azzal, hogy a terhelt személyi adatai körében a terhelt érvényes személyazonosító igazolványának számát tüntette fel.

[84] A harmadfokon eljáró ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét – a Be. 617. §-ra is tekintettel – a Be. 12. § (1)-(3) bekezdései, a Be. 579. § (1) bekezdése, valamint a Be. 615. § (1) bekezdése zárják ki, ugyanis a rendes jogorvoslati rendszer kétfokú, az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés általános jellegű, míg a másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésnek kivételesen, a Be. 615. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban felsorolt esetekben van helye, míg a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata a Be. 456. § (1) bekezdésében foglaltak miatt is már csak rendkívüli jogorvoslattal támadható.

Budapest, 2024. február 6.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k. a tanács elnöke, Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. bíró

A Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2023. március 2. napján kihirdetett 1.Bf.736/2022/5. számú ítélete – a Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.176/2023/8. számú határozata folytán – 2024. február 6. napján jogerős.

Budapest, 2024. február 6.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.

a tanács elnöke